



Sınıfta Disiplin Oluşturma

Disiplin

- ❑ Genel olarak eğitim-öğretim ortamlarında öğrencilerin istendik davranışlarını kazanmalarına ilişkin ortaya konulan **ilke, kural, yasa ve düzenlemelere** uygun davranmadır.

Disiplin Nedir?

Disiplin Ne değildir?

☐ Kendisini kontrol etmesini sağlamaktır.

☐ Kontrol etmek değildir.

☐ Öz disiplin geliştirmektir.

☐ Ceza vermek değildir.

☐ Kendine, başkalarına ve kurallara saygı duymasını sağlamaktır.

☐ Öğrenciyi baskı altına almak değildir.

☐ Kendini gerçekleştirmesine yönelik fırsatlar sunmaktır.

☐ Keyfiyet değildir.

☐ Olumlu benlik algısı oluşturmaktır.

Disiplin sorunlarının başlıca nedenleri

- ❑ Kuralların belirsizliği ya da fazlalığı
- ❑ Yönetime/öğretmene olan güvensizlik
- ❑ Rekabet
- ❑ Uygun olmayan öğretim yöntem-teknikler
- ❑ Katılımcı olmayan öğretim yöntemi



Disiplin Geliştirme Modelleri



1- Frederic Skinner Modeli (Davranışçı Modeli)

Bu model

- ❑ Klasik bir disiplin modelidir.
- ❑ F. Skinner'in Edimsel Öğrenme Yaklaşımına dayalı geliştirilmiştir.
- ❑ Buna göre davranışlar öğrenilmiştir.
- ❑ Öğrenme çevrenin kontrolündedir.
- ❑ Davranış değiştirmede izlenecek yol **ödül-ceza** yöntemidir.
- ❑ Ödül ve pekiştireçlerle davranışlar tekrarlanır.
- ❑ Cezalarla davranışlar azalır.

Özetle bu modelde

- ❑ Öğretmen tüm öğretim sürecini tasarlar ve uyarıları düzenler.
- ❑ Ödül ve ceza merkezdedir.
- ❑ Çok basittir ve hemen sonuç alınır.
- ❑ Ancak ödül ve ceza davranışların kalıcılığı bakımından olumsuz olabilir.
- ❑ Farklı pekiştireçler kullanılır.



2-Canter Modeli (Güvengen Modeli)

Bu model

- ❑ Klasik bir disiplin geliştirme yöntemidir.
- ❑ Amaç öğrencilerin sorumlu bir davranış kazanmasını sağlamaktır.
- ❑ Bu modelde öğretmenler öğrencilere karşı güçlüdür.

Bu modelde

- ❑ Disiplin konusunda **aile ve yönetimden** yardım alınmalıdır.
- ❑ Ödül ve ceza etkili bir biçimde kullanılır.
- ❑ Öğretmen ceza vermeden önce dersle ilgilenmeyen öğrenciye önce gizli iletilerle ve hatalı davranışını düzeltme fırsatı vermeye çalışır.
 - ❑ Örn; “lütfen dersle ilgilenelim» iletisini gönderir.
- ❑ Bu başarısız olursa ceza verir.

Bu modelde sınıf kurallarının oluşturulması

- ❑ Öğretmen disiplinin sağlanmasında etkin ve zorlayıcıdır.
- ❑ öğrencileri kurallara uymaya zorlaması
- ❑ ödüllendirmesi veya cezalandırması
- ❑ gerektiğinde yönetim ve ailelerden yardım almasını öngörülür.

- 
-
- ❑ Dönem başında kurallar ve beklentiler oluşturulur.
 - ❑ Olumlu davranışlarda güdüleme ön plana çıkarılır.
 - ❑ Yanlış davranışlar izlenir.
 - ❑ Onaylanmayan davranışları düzeltmek için ceza verilir.

- 
-
- ❑ Öğrenci, olumsuz davranışın karşılıksız kalmayacağını bilir.
 - ❑ Örneğin; İlkokulda öğrenci kurala uymadığında isminin tahtaya yazılacağını,
 - ❑ devam ederse dersten eksi alacağını yada teneffüse beş dakika geç çıkacağını;
 - ❑ devam ederse iki eksi alacağını bir teneffüse çıkamayacağını,
 - ❑ velisinin okula çağırılacağını;
 - ❑ müdüre yada rehberlik servisine yollanacağını bilir.



3-Glasser Modeli

(Gerçeklik Terapisi Modeli)



Bu model

- ❑ Gerçek terapi olarak kabul edilir.
- ❑ Öğretmen, öğrencilerine sorumluluk kazanmaları için rehberlik eder çünkü bu modele göre öğrenci öğretmenin rehberliğine ihtiyaç duyar.



Bu modelde

- ❑ Öğretmenin liderlik özellikleri önemlidir.
- ❑ Sınıf kuralları az ve basittir.
- ❑ Öğrencilerin yaşadıkları sorunlarla ilgilenir.
- ❑ Öğretmen okul ve sınıfla ilgili sorunlar konusunda aileyi işin içine karıştırmaz.



Bu modelde öğretmen,

- ❑ Öğrenci ihtiyaçlarını dikkate almalıdırlar
- ❑ İşbirlikli öğrenmeye önem vermelidirler.
- ❑ Bireysel farklılıklara uygun davranmalıdır.
- ❑ Öğrencilerin kendilerini ifade etmelerini sağlamalıdır.
- ❑ Baskı ve cezadan uzak durmalıdır.

Bu modelde

- ❑ Bir sorun yaşanması durumunda öğretmen,
 - ❑ öğrenciden yaptığı davranışa odaklanarak tanımlaması ister.
 - ❑ Öğrenci davranışını değerlendirir ve davranışının olumsuz olduğunu ve değiştirilmesi gerektiğini kabul eder.
 - ❑ Böylece sorumluluğu artar ve davranışlarının sonuçlarını görür.
 - ❑ Öğrenci kendisinden kaynaklı sorunların farkına varır.



4-Kounin Modeli (Dalga Etkisi Modeli)

Bu model

- ❑ Dalga etkisi olarak bilinir.
- ❑ Öğretmen, bir öğrencinin olumsuz davranışını düzelttiğinde, bu durum diğer öğrencileri de etkiler.
- ❑ Dalga etkisi okulun ilk günlerinde daha etkilidir.
- ❑ Öğretmen, sınıfta olup biten her şeyin farkında olduğunu hissettirmesi gerekmektedir.

Bu modelde

- ❑ Sert tepkiler önerilmez.
- ❑ Öğrencilerin derse etkin katılımını sağlamaları önerilir.
- ❑ Öğretmen istenmeyen davranışta bulunan öğrenciyi ve davranışı belirlemeli, bu davranışın yerine hangi davranışın olması gerektiğini belirtmelidir.



5- Thomas Gordon

(Etkili Öğretmenlik Eğitimi Modeli)

Bu model

- ❑ Thomas Gordon tarafından geliştirilmiştir.
- ❑ Öğretmen- öğrenci arasında olumlu ilişkiler geliştirilmesi üzerine kuruludur.
- ❑ Sınıftaki problemlerin kaynağının tespit edilmesini gerektirir
- ❑ Problemin kaynağı öğrenci ise, öğretmen öğrenciyi empatik bir şekilde dinleyerek probleme çözüm bulmasına yardım edilir.
- ❑ Eğer problem öğretmene ait ise öğretmen bu probleme öğrencileri ile beraber çözüm bulmalıdır.

Bu modele göre

- ❑ Öğretmen ve öğrenci arasındaki ilişki
 - ❑ açık ve
 - ❑ şeffaf,
 - ❑ özenli,
 - ❑ her öğrenciye gelişme olanağı tanıyan,
 - ❑ ihtiyaçları dikkate alacak şekilde yapılandırılır.

Bu modele göre

- ❑ Kaybeden yok yaklaşımıyla öğretmen ve öğrencinin kazanacağı bir çözüm vardır.
 - ❑ Kazan-kaybet yönteminde, öğretmen kazanır, öğrenci kaybeder.
 - ❑ Kaybet-kazan yönteminde öğrenci kazanmakta öğretmen kaybetmektedir.
 - ❑ Kazan-kazan yönteminde hem öğretmen hem de öğrenci kazanmaktadır.

Ben dili

- ❑ Disiplin geliştirmede “ben” diliyle öğrencinin sorunu sahiplenmesi sağlanır.
- ❑ Ben dilinde suçlama, yargılama yoktur.
- ❑ Örñ: ders geç gelen bir öğrenciye
- ❑ “Derse geç kaldığında konuları kaçıracağından endişe duyuyorum.
- ❑ “Yüksek sesle konuştuğunda yoruluyorum”
- ❑ “Böyle davranmandan rahatsız oluyorum” iletisi verilir.
 - ❑ göz teması,
 - ❑ öğrenciye adıyla hitap etmek,
 - ❑ dokunma önemli tutum öğeleridir.



6- Rudolf Dreikurs (Ussal/Mantıksal Sonuçlar Modeli)

Bu model

- ❑ Rudolf Dreikurs tarafından geliştirilmiştir.
- ❑ Amaç öğrencide öz disiplini geliştirmektir.
- ❑ Öğrencinin kendi davranışlarının sorumluluğunu alması sağlanır.
- ❑ Disiplin yöntemi demokratik olmalıdır.
 - ❑ Örneğin; sınıfta yerlere çöp atanlar tekrar toplarlar.

Bu modelde

- ❑ Davranışlarının mantıklı sonuçları hakkında bilgi verilir.
- ❑ Geç kalan öğrenciye sorular sorarak geri kaldığını, bunun ona zarar verdiği anlatılmaya çalışılır.
 - ❑ Öğretmen tutarlıdır.
 - ❑ Geri adım atmaz.
 - ❑ Kontrolü kaybetmez.
 - ❑ Model olur.
 - ❑ Kuralları hatırlatır.
 - ❑ Gerekğinde yaptırım uygular.



Öğrencilerin sorunlu davranış gösterme nedenleri

1. Dikkat çekme
2. Güç elde etme
3. Öç alma
4. Yetersizlik gösterme